

Manipulation av kotpelaren inte bättre än standardbehandling

En artikel från Cochrane utvärderar litteraturen om handläggning vid akut och kronisk ryggsmärta. Artikeln beaktar framförallt randomiserade kliniska studier [1]. I allt kunde 39 studier som fyllde inklusionskriterierna identifieras och konklusionen är helt entydig: Det finns ingen evidens för att manipulation av kotpelaren är effektivare än standardbehandling vid behandling av akut eller kronisk ryggsmärta. Varken terapeutens profession eller förekomst av radierande smärtkomponent hade någon påvisbar betydelse. Som standardbehandling räknades konsultation hos primärvårdsläkare, farmakologisk smärtlindring och sjukgymnastisk genomgång. I studier där manipulation jämförts med passiviserande behandlingar (sängläge, försiktig massage, traktion, lokal gel eller diatermi) var dock manipulation vanligen bättre. Detta kan förklara varför manipulationsbehandling i tidigare sammanställningar angetts ha begränsad effekt. Ett problem är dock att definitionen av standard- och evidensbaserad behandling inte är entydig.

Detta belyses i en icke-randomiserad studie av akut ryggsmärta. Två olika behandlingar i två australiska primär-

vårdsområden med likartad befolkningsstruktur har jämförts [2]. Studiegruppen fick en utförlig, evidensbaserad information om mekanismerna vid ryggsmärta och information om vikten av aktivitet, medan kontrollgruppen fick sedvanlig behandling. Studiegruppen hade signifikant kortare arbetsfrånvaro, kortare duration av ryggont och högre patienttillfredsställelse till en lägre kostnad. Artikeln väcker frågan: Är nuvarande standardbehandling av ryggsmärta evidensbaserad? En ytterligare fråga är hur vi hanterar krav på ryggmanipulation från våra patienter? Placebobehandling har i studier visats ge neurofysiologisk nedreglering av smärtaktivitet. Patientens tilltro till sin terapeut kan vara viktigare än behandlingens innehåll. Skall i så fall patienten få subvention för kostsamma behandlingsserier?

Gunnar Ordeberg

gunnar.ordeberg@ds.se

1. Assendelft WJJ, et al. Spinal manipulative therapy for low back pain [Review]. Cochrane Database Syst Rev. 2004;(1):CD000447.
2. McGuirk B et al. Safety, efficacy, and cost effectiveness of evidence-based guidelines for the management of acute low back pain in primary care. Spine. 2001; 1:26(23):2615-22

Försök med anti IL-12 vid aktiv Crohns sjukdom

Vid Crohns sjukdom (CD) förefaller Th1-dominerad kronisk inflammation, medierad av TNF α -, interleukin-12 och interferon- γ spela en viktig roll. Det är därför naturligt att stort intresse riktas mot möjligheterna att nedreglera proinflammatoriska cytokiner.

I en randomiserad dubbelblindstudie undersöktes effekten av humana monoklonala antikroppar mot IL-12. Studiegruppen omfattade 79 patienter med medelsvår CD och – i flertalet fall – otillräckligt svar på traditionell behandling. Patienterna fick 1 eller 3 mg anti-IL-12 per kg kroppsvikt, alternativt placebo, varje vecka under sju veckor. Behandlingen gavs subkutant.

Studien visar att 3 mg anti-IL-12 per kg gav ett signifikant bättre behandlingssvar än placebo. Denna skillnad var dock ej längre signifikant 18 veckor efter avslutad behandling. Skillnaden i remissionsfrekvens visade samma tendens men nådde inte statistisk signifikans. Det kliniska behandlingssvaret motsvarades av minskad sekretion av Th1-cytokiner från mono-

nukleära celler i kolonslemhinnan. Konklusionen är att behandling med anti-IL-12 kan vara en framkomlig väg för att minska tarminflammationen och inducera remission hos patienter med CD. Blockad av proinflammatoriska Th1-cytokiner som IL-12 är attraktiva metoder för immunmodulering vid CD. Större studier och längre tids uppföljning behövs emellertid innan säkra slutsatser kan dras. Med tanke på sjukdomsgruppens heterogenitet och den sannolika förekomsten av olika sjukdomsfaser med varierande inflammationsreglering är det viktigt att individualisera behandlingen. Det finns också behov av kombinationsterapi med både konventionella läkemedel och olika typer av biologiska behandlingar. Tills vidare bör anti-IL-12-behandling ges endast inom ramen för fortsatta kliniska prövningar.

Stefan Lindgren

Stefan.Lindgren@medforsk.mas.lu.se

- Mannon PJ, et al. Anti-Interleukin-12 antibody for active Crohn's Disease. N Engl J Med. 2004;351:2069-79

vof.se

– en viktig vakthund

Samhället har strikta definitioner på vad som får kallas saft eller falukorv och har en kontrollapparat för att beivra missbruk av dessa produktnamn.

Någon samhällsgranskning av vad som är forskning och vetenskap och vad som bör betecknas som antivetenskap och pseudoforskning finns ej. Frivilliga medborgargrup-

Josef Milerad

medicinsk chefredaktör

per och organisationer, »watchdogs«, får ta på sig dessa kontrollfunktioner. Deras möjligheter att göra sig hörda mot värtaliga och ofta massmediala spridare av villosläror är begränsade. Att lyfta fram seriös och underbyggd vetenskap är psykologiskt svårt, eftersom denna ofta uppfattas som språkrör för ett stelbent etablissemang som är oförmodigt att ta till sig »nya« tankar.

En oförtjänt anonym svensk »watchdog« är föreningen Vetenskap och Folkbildning (www.vof.se). Den ger ut kulturtidskriften »Folkvett«, som till stor del handlar om företeelser med nära anknytning till medicinen.

Naturläkemedel, vaccinationer, elektromagnetisk strålning, bildskärmssjuka, alternativmedicin och delar av Freuds psykoanalys är några axplock av de senaste årens kritiska essäer.

Behöver man som doktor läsa argument mot ovetenskap? Det finns goda skäl att göra det. Patienter och deras folkvalda tar intryck av myter, vilket kan påverka deras benägenhet att följa ordinationer och fatta informerade beslut. Om man inte tar del av argumenten och vet vilka som sprider villfarelser blir det svårt att bemöta missuppfattningar på ett seriöst och övertygande sätt. Skeptikerrörelsen VoF behöver inte ha rätt i varje detalj för att deras kritiska granskning av samhällets föreställningar om vad som är vetenskapligt underbyggt skall behövas.

josef.milerad@lakartidningen.se